

FORSVARSMINISTERIET

NOTAT

13. november 2015

MINUSMA'S MANDAT, DIREKTIVER FOR MAGTANVENDELSE OG PROCEDURER FOR FRIHEDSBERØVELSE

Forud for 1. behandling af B 26 om yderligere dansk militært bidrag til FN's fredsbevarende operation i Mali, MINUSMA, afholdte Forsvarsministeriet den 10. november 2015 en teknisk gennemgang af relevante MINUSMA direktiver og procedurer for medlemmer af Forsvarsudvalget og Udenrigsudvalget. Forsvarsministeriet kan i forlængelse heraf, og som anført i svar på spørgsmål 40 fra Forsvarsudvalget, oplyse følgende om MINUSMA:

Opgaver

Det fremgår af FN's Sikkerhedsrådsresolution 2227 af 29. juni 2015, at MINUSMA er bemyndiget til at støtte til implementering af våbenhvilen samt understøtte fredsftalten. Der er bl.a. specifikt givet bemyndigelse til:

- Beskyttelse af maliske myndigheder og civile fra overhængende trusler om fysiske overgreb – herunder særligt i forhold til kvinder og børn.
- Støtte de maliske myndigheder med at skabe sikkerhed for distributionen af nødhjælp.
- Beskyttelse af FN's personel og installationer – herunder muligheden for at færdes frit i Mali.
- Støtte de maliske myndigheder med at beskytte steder af kulturel og historisk værdi for Mali.
- Støtte de maliske myndigheder med at stabilisere befolkningscentre samt områder, hvor der eksisterer en trussel mod civilbefolkningen – herunder tage aktive skridt for at forhindre væbnede gruppers tilbagevenden til sådanne områder.
- Støtte de maliske myndigheder med at fjerne og destruere miner, improviserede sprængladninger samt våben og anden ammunition.
- Støtte de maliske myndigheder med at skabe sikkerhed for stabiliseringsprojekter.
- Støtte de maliske myndigheder med at retsforfølge personer, der har begået grove overtrædelser af menneskerettighederne eller den humanitære folkeret.

Det danske specialoperationsstyrkebidrag skal inden for rammerne af FN's operationsplan og magtanvendelsesdirektiv gennemføre aktiviteter til implementering af MINUSMA's mandat, herunder primært udføre mere krævende efterretningsindhentningsopgaver som eksempelvis langtrækkende patruljeaktiviteter, overvågningsopgaver og områdeanalyser. Specialoperationsstyrkerne vil dog også, indenfor MINUSMA's mandat, kunne få til opgave at gennemføre andre aktiviteter, f.eks. med henblik på imødegåelse af direkte angreb eller trusler.

Direktiver for magtanvendelse

Resolution 2227 er vedtaget af FN's Sikkerhedsråd i henhold til FN-pagtens kapitel VII, og Sikkerhedsrådet bemyndiger i den forbindelse MINUSMA til at anvende alle nødvendige midler for at udføre sit mandat – herunder de ovenfor nævnte opgaver.

FN har udstedt konkrete rammer for løsningen af missionens mandat, herunder direktiver for magtanvendelse samt procedurer for frihedsberøvelse af personer.

Med FN's direktiver for magtanvendelse i Mali (*Rules of Engagement (ROE) for the Military Component of MINUSMA*) overholdes de samme regler, der gør sig gældende ved udarbejdelsen af danske magtanvendelsesdirektiver. Konkret skal magtanvendelsen således udføres i overensstemmelse med folkeretten, herunder den humanitære folkeret. Magtanvendelse i rammen af MINUSMA skal endvidere være afpasset til, hvad der er nødvendigt for at nå målet, og skal i alle tilfælde ske i overensstemmelse med principperne om militær nødvendighed og proportionalitet.

I forlængelse af at Sikkerhedsrådet har bemyndiget MINUSMA til at anvende alle nødvendige midler for at udføre sit mandat, inkluderer FN's direktiver for magtanvendelse et robust mandat til selvforsvar. Retten til selvforsvar indebærer bl.a., at det danske personel kan anvende magt i forsvar af dem selv, deres enhed eller andet FN personel mod fjendtlige handlinger eller umiddelbart forestående angreb.

De danske styrker vil blive uddannet i FN's direktiver for magtanvendelse forud for udsendelse og løbende under udsendelsen, ligesom FN har udarbejdet et "soldatens kort". FN's direktiver vil blive indeholdt i de danske missionsspecifikke direktiver, der udarbejdes af Forsvaret som grundlag for udsendelsen af soldaterne.

Procedurer for frihedsberøvelse

FN har med "*Standard Operating Procedure – MINUSMA Detention Procedures*" udstedt nærmere retningslinjer for håndtering af frihedsberøvede i forbindelse med MINUSMA missionen.

FN's retningslinjer indeholder specifikke krav til behandling af frihedsberøvede, herunder overholdelse af internationale forpligtelser, som forbud mod tortur og anden umenneskelig behandling, og krav om registrering. I MINUSMA er der fastlagte procedurer inden for orientering om frihedsberøvelse, løsladelse eller overdragelse, ligesom der er etableret et fast kontaktpunkt i MINUSMA for alle frihedsberøvelser.

Det kan i denne forbindelse oplyses, at Værnsfælles Forsvarskommando desuden vil udarbejde missionsspecifikke direktiver, der bl.a. vil fastsætte nærmere bestemmelser om rapportering til det danske Forsvar af kommandovejen i tilfælde af frihedsberøvelser.

Beslutningen om hvorvidt en frihedsberøvet person vil blive løsladt eller overdraget til de maliske myndigheder vil blive truffet efter en konkret vurdering af MINUSMA inden for nærmere angivne tidsrammer.

MINUSMA har i 2013 indgået en aftale med Mali, der nærmere regulerer de konkrete forhold for FN-overdragelser af frihedsberøvede personer. Formålet med aftalen er at sikre, at overdragne personer behandles i overensstemmelse med Malis internationale forpligtelser. Aftalen sikrer bl.a. adgang for MINUSMA til at besøge personer, der er overdraget til de maliske myndigheder, og at evt. idømt dødsdom ikke eksekveres.

Det kan i denne forbindelse oplyses, at MINUSMA har sin egen menneskerettighedsenhed (Human Rights Division), som også repræsenterer FN's Højkommissariat for Menneskerettigheder (OHCHR) i Mali. MINUSMA og OHCHR har senest udgivet en fælles rapport om menneskerettighedssituationen i Mali i marts 2015.